

ด่วนที่สุด

ที่ นร ๐๕๐๓/(คกอ.๒)/ ๑๓๖

คณะกรรมการตรวจสอบร่างกฎหมายและ
ร่างอนุบัญญัติที่เสนอคณะรัฐมนตรี คณะที่ ๒
ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

๒๖ พฤษภาคม ๒๕๕๙

เรื่อง การพิจารณาร่างประกาศคณะกรรมการการค้าแบบแลกเปลี่ยน (ร่างประกาศคณะกรรมการ
การค้าแบบแลกเปลี่ยน (Barter Trade) เรื่อง แนวทางการดำเนินการการค้าแบบแลกเปลี่ยน
พ.ศ.)

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๓/๑๖๔๐๑
ลงวันที่ ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๘

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. ร่างระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการค้าแบบแลกเปลี่ยน พ.ศ.
ที่คณะกรรมการตรวจสอบร่างกฎหมายและร่างอนุบัญญัติที่เสนอคณะรัฐมนตรี
คณะที่ ๒ ตรวจสอบพิจารณาแล้ว
๒. บันทึกคณะกรรมการตรวจสอบร่างกฎหมายและร่างอนุบัญญัติที่เสนอคณะรัฐมนตรี
คณะที่ ๒ ประกอบร่างระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการค้าแบบแลกเปลี่ยน
พ.ศ.

ตามที่ได้แจ้งมติคณะรัฐมนตรีเห็นชอบในหลักการร่างประกาศคณะกรรมการการค้า
แบบแลกเปลี่ยน (Barter Trade) เรื่อง แนวทางการดำเนินการการค้าแบบแลกเปลี่ยน พ.ศ.
ตามที่ประธานคณะกรรมการการค้าแบบแลกเปลี่ยนเสนอ และให้ส่งคณะกรรมการตรวจสอบร่างกฎหมาย
และร่างอนุบัญญัติที่เสนอคณะรัฐมนตรี คณะที่ ๒ ตรวจสอบพิจารณา โดยให้พิจารณาด้วยว่าจะดำเนินการ
ในรูปแบบร่างประกาศคณะกรรมการฯ หรือร่างระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีจึงจะเหมาะสม แล้วดำเนินการ
ต่อไปได้ นั้น

บัดนี้ คณะกรรมการตรวจสอบร่างกฎหมายและร่างอนุบัญญัติที่เสนอคณะรัฐมนตรี คณะที่ ๒
ได้ตรวจสอบพิจารณาร่างประกาศดังกล่าวเสร็จแล้ว ได้เปลี่ยนรูปแบบร่างประกาศคณะกรรมการฯ ตามร่างเดิม
เป็น ร่างระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี โดยใช้ชื่อว่า “ร่างระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการค้าแบบ
แลกเปลี่ยน พ.ศ.” เนื่องจากร่างประกาศคณะกรรมการฯ มีสาระสำคัญเป็นการกำหนดลักษณะ

/โครงการ ...

โครงการที่มีการจัดซื้อหรือจัดจ้างสินค้าหรือบริการจากต่างประเทศ ซึ่งส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจจะต้องดำเนินการด้วยวิธีการค้าแบบแลกเปลี่ยน แต่การออกเป็นประกาศคณะกรรมการฯ โดยไม่มีบทอาศัยอำนาจตามกฎหมาย เพื่อใช้บังคับกับส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจ ไม่สามารถกระทำได้ สมควรออกเป็นระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี โดยอาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๑ (๘) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งกำหนดให้นายกรัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีเป็นผู้วางระเบียบปฏิบัติราชการ จะเหมาะสมกว่า และได้กำหนดวันใช้บังคับร่างระเบียบนี้ โดยให้มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป (ร่างข้อ ๒) รวมทั้ง ได้แก้ไขเพิ่มเติมสาระสำคัญบางประการตามบันทึกคณะกรรมการฯ นอกจากนี้ ได้แก้ไขปรับปรุงถ้อยคำให้เหมาะสมและชัดเจนยิ่งขึ้น (ตามแบบการร่างกฎหมาย) ทั้งนี้ โดยมีผู้แทนกระทรวงพาณิชย์ (กรมการค้าต่างประเทศ) และผู้แทนกระทรวงการคลัง (สำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ) เข้าร่วมชี้แจงและเห็นชอบกับการแก้ไขเพิ่มเติมด้วยแล้ว ความละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายวัฒนา รัตนวิจิตร)

ประธานคณะกรรมการ

ตรวจสอบร่างกฎหมายและร่างอนุบัญญัติที่เสนอคณะรัฐมนตรี คณะที่ ๒

สำนักนิติธรรม

โทร. ๐ ๒๒๔๐ ๙๐๐๐ ต่อ ๓๐๖-๗ (Q284/C/ส)

ร่าง
ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการค้าแบบแลกเปลี่ยน
พ.ศ.

โดยที่เป็นการสมควรกำหนดแนวทางการค้าแบบแลกเปลี่ยน (Barter Trade) เพื่อให้เป็นไปตามนโยบายของรัฐบาลในการส่งเสริมความสัมพันธ์ด้านการค้าและการลงทุนกับนานาประเทศ ตลอดจนเป็นการส่งเสริมการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างมีคุณภาพและสามารถขยายตัวได้อย่างยั่งยืน

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๑ (๘) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๕ นายกรัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีวางระเบียบไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการค้าแบบแลกเปลี่ยน พ.ศ.”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิก

(๑) คำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๒๔๖/๒๕๔๘ ลงวันที่ ๒๘ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๔๘ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการการค้าแบบแลกเปลี่ยน (Barter Trade)

(๒) คำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๓๖๘/๒๕๔๘ ลงวันที่ ๒๓ กันยายน พ.ศ. ๒๕๔๘ เรื่อง แต่งตั้งรองประธานกรรมการในคณะกรรมการการค้าแบบแลกเปลี่ยน (Barter Trade) เพิ่มเติม

ข้อ ๔ บรรดาประกาศ ข้อบังคับ มติคณะรัฐมนตรี และคำสั่งอื่นใดในเรื่องการค้าแบบแลกเปลี่ยนที่กำหนดไว้แล้วในระเบียบนี้ หรือซึ่งขัดหรือแย้งกับระเบียบนี้ ให้ใช้ระเบียบนี้แทน

ข้อ ๕ ในระเบียบนี้

“การค้าแบบแลกเปลี่ยน” หมายความว่า การจัดซื้อหรือจัดจ้างสินค้าหรือบริการที่นำเข้ามาจากต่างประเทศของส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจ โดยมีการชำระราคาด้วยสินค้าหรือบริการในประเทศทั้งหมด หรือบางส่วนเป็นการแลกเปลี่ยน

“ส่วนราชการ” หมายความว่า ส่วนราชการตามกฎหมายว่าด้วยการปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม และหน่วยงานอื่นของรัฐที่อยู่ในกำกับของราชการฝ่ายบริหาร แต่ไม่รวมถึงองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

“รัฐวิสาหกิจ” หมายความว่า รัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ เว้นแต่ รัฐวิสาหกิจซึ่งเป็นบริษัทมหาชนจำกัดที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการการค้าแบบแลกเปลี่ยน

“โครงการ” หมายความว่า โครงการของส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจ ที่ได้รับอนุมัติให้จัดซื้อ หรือจัดจ้างสินค้าหรือบริการที่นำเข้าจากต่างประเทศ

“สินค้าหรือบริการ” หมายความว่า สหิทธิประโยชน์อื่นใดอันอาจคำนวณเป็นเงินได้

ข้อ ๖ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการการค้าแบบแลกเปลี่ยน” ประกอบด้วย นายกรัฐมนตรี หรือรองนายกรัฐมนตรีที่นายกรัฐมนตรีมอบหมาย เป็นประธานกรรมการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงาน เป็นรองประธานกรรมการ ปลัดกระทรวงกลาโหม ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ปลัดกระทรวงคมนาคม ปลัดกระทรวงพลังงาน ผู้อำนวยการสำนักงานกฤษฎีกา และอธิการสูงสุด เป็นกรรมการ

ให้ปลัดกระทรวงพาณิชย์ เป็นกรรมการและเลขานุการ และอธิบดีกรมการค้าต่างประเทศ เป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

ข้อ ๗ การประชุมของคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดจึงจะเป็นองค์ประชุม

ให้ประธานกรรมการเป็นประธานในที่ประชุม ในกรณีที่ประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้กรรมการซึ่งมาประชุมเลือกรองประธานกรรมการคนหนึ่งทำหน้าที่ประธานในที่ประชุม หากรองประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้กรรมการซึ่งมาประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งทำหน้าที่ประธานในที่ประชุม

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

ข้อ ๘ ให้คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

- (๑) พิจารณาวางแผนนโยบายและหลักการในการดำเนินการการค้าแบบแลกเปลี่ยน
- (๒) พิจารณากำหนดกลุ่มสินค้าหรือบริการและมูลค่าของสินค้าหรือบริการที่จะนำมาใช้ในการแลกเปลี่ยน โดยจะกำหนดวงเงินขั้นต่ำของโครงการก็ได้
- (๓) พิจารณาเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาหรือข้อโต้แย้งเกี่ยวกับการค้าแบบแลกเปลี่ยน

(๔) ประสานงานเพื่อขอความร่วมมือจากบุคคลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชนในการชี้แจงให้ข้อมูล รวมทั้งเอกสาร หลักฐาน และความเห็นต่าง ๆ เพื่อประโยชน์ในการดำเนินงาน โดยให้ทุกส่วนราชการให้การสนับสนุนตามที่คณะกรรมการร้องขอ

(๕) เชิญผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้เชี่ยวชาญ หรือบุคคลที่จะเป็นประโยชน์เข้าร่วมการประชุมหารือเพื่อชี้แจงและให้ข้อมูลเพิ่มเติมได้ตามความเหมาะสม

(๖) แต่งตั้งคณะอนุกรรมการ หรือคณะทำงานได้ตามความจำเป็น

(๗) ปฏิบัติการอื่นใดให้เป็นไปตามระเบียบนี้

ข้อ ๙ โครงการที่จะดำเนินการด้วยวิธีการค้าแบบแลกเปลี่ยน ได้แก่

(๑) โครงการที่ส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจได้กำหนดไว้ในแผนปฏิบัติราชการหรือแผนปฏิบัติงานในรอบปีงบประมาณ ซึ่งคณะกรรมการเห็นสมควรให้ดำเนินการด้วยวิธีการค้าแบบแลกเปลี่ยน

(๒) โครงการที่คณะรัฐมนตรีอนุมัติหรือมีมติให้ดำเนินการด้วยวิธีการค้าแบบแลกเปลี่ยนตามข้อ ๑๒

ข้อ ๑๐ ให้ส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจนำเสนอโครงการที่กำหนดไว้ในแผนปฏิบัติราชการหรือแผนปฏิบัติงานในรอบปีงบประมาณที่ได้รับอนุมัติแล้วซึ่งมีมูลค่ารวมของสินค้าหรือบริการที่จะจัดซื้อหรือจัดจ้างตามที่คณะกรรมการกำหนดตามข้อ ๘(๒) ต่อคณะกรรมการเพื่อพิจารณา

โครงการที่เสนอตามวรรคหนึ่งอย่างน้อยต้องมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

(๑) ชื่อโครงการ

(๒) ประมาณการงบประมาณของโครงการ

(๓) มูลค่าสินค้าหรือบริการที่นำเข้าจากต่างประเทศที่จะจัดซื้อหรือจัดจ้าง

(๔) ระยะเวลาการดำเนินโครงการ

ข้อ ๑๑ ในกรณีที่คณะกรรมการเห็นว่าโครงการที่เสนอตามข้อ ๑๐ จะต้องดำเนินการด้วยวิธีการค้าแบบแลกเปลี่ยน ให้คณะกรรมการกำหนดกลุ่มสินค้าหรือบริการและมูลค่าของสินค้าหรือบริการที่จะต้องดำเนินการด้วยวิธีการค้าแบบแลกเปลี่ยน รวมทั้งเงื่อนไขตามที่คณะกรรมการเห็นสมควร แล้วแจ้งเป็นหนังสือให้ส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจเจ้าของโครงการรับไปดำเนินการตามข้อ ๑๓ และข้อ ๑๔ ต่อไป

ข้อ ๑๒ ในกรณีที่คณะกรรมการหรือคณะรัฐมนตรีพิจารณาเห็นสมควรให้จัดซื้อหรือจัดจ้างสินค้าหรือบริการที่นำเข้าจากต่างประเทศด้วยวิธีการค้าแบบแลกเปลี่ยน ซึ่งยังมิได้กำหนดโครงการไว้ในแผนปฏิบัติราชการหรือแผนปฏิบัติงานในรอบปีงบประมาณของส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจใด ให้ดำเนินการดังนี้

(๑) กรณีคณะกรรมการเห็นว่าสินค้าหรือบริการใดสมควรดำเนินการด้วยวิธีการค้าแบบแลกเปลี่ยน ให้กำหนดกลุ่มสินค้าหรือบริการและมูลค่าของสินค้าหรือบริการที่ต้องดำเนินการด้วยวิธีการค้าแบบแลกเปลี่ยน รวมทั้งเงื่อนไขตามที่คณะกรรมการเห็นสมควร แล้วแจ้งเป็นหนังสือไปยังส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจที่เกี่ยวข้อง เพื่อจัดทำโครงการเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาอนุมัติ และให้ส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจเจ้าของโครงการรับไปดำเนินการตามข้อ ๑๓ และข้อ ๑๔ ต่อไป

(๒) กรณีคณะรัฐมนตรีมีมติให้จัดซื้อหรือจัดจ้างสินค้าหรือบริการจากต่างประเทศ ด้วยวิธีการค้าแบบแลกเปลี่ยน ให้ส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจที่เกี่ยวข้องจัดทำโครงการเสนอคณะกรรมการเพื่อพิจารณากำหนดกลุ่มสินค้าหรือบริการและมูลค่าของสินค้าหรือบริการที่ต้องดำเนินการด้วยวิธีการค้าแบบแลกเปลี่ยน รวมทั้งเงื่อนไขตามที่คณะกรรมการเห็นสมควร และให้ส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจเจ้าของโครงการนำเสนอโครงการ พร้อมทั้งความเห็นของคณะกรรมการ เสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาอนุมัติ แล้วดำเนินการตามข้อ ๑๓ และข้อ ๑๔ ต่อไป

ข้อ ๑๓ ในกรณีที่โครงการใดมีข้อกำหนดให้ต้องดำเนินการด้วยวิธีการค้าแบบแลกเปลี่ยน ให้ส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจเจ้าของโครงการประกาศเชิญชวนให้เสนอราคาหรือเสนองานในการจัดซื้อหรือจัดจ้างซึ่งสินค้าหรือบริการของส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจสำหรับโครงการนั้น ๆ ตามมูลค่าและรายการสินค้าหรือบริการที่คณะกรรมการกำหนด

ผู้เสนอราคาหรือผู้เสนองานที่ได้รับการคัดเลือกให้เข้าทำสัญญาการค้าแบบแลกเปลี่ยน จะมอบอำนาจให้บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลในเครือหรือบริษัทการค้าระหว่างประเทศดำเนินการแทนทั้งหมดหรือบางส่วนก็ได้

ประกาศเชิญชวน แบบของสัญญา และการมอบอำนาจให้ดำเนินการแทน ตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ เงื่อนไข และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด

ข้อ ๑๔ การจัดซื้อหรือจัดจ้างนอกเหนือจากที่ระเบียบนี้กำหนดไว้ ให้เป็นไปตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ หรือกฎ ระเบียบว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างของรัฐวิสาหกิจ เว้นแต่คณะรัฐมนตรีจะมีมติให้ดำเนินการด้วยวิธีอื่น

ข้อ ๑๕ ในกรณีมีเหตุจำเป็นที่ทำให้ส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจเจ้าของโครงการไม่สามารถดำเนินการโครงการใดด้วยวิธีการค้าแบบแลกเปลี่ยนได้บางส่วนหรือทั้งหมด ให้ดำเนินการดังนี้

(๑) ในกรณีเป็นโครงการตามข้อ ๙(๑) ไม่ว่าจะมีการทำสัญญาแล้วหรือไม่ก็ตาม ให้ส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจเจ้าของโครงการนำเสนอคณะกรรมการเพื่อพิจารณา และให้ส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจดำเนินการตามความเห็นของคณะกรรมการ แล้วนำเสนอคณะรัฐมนตรีทราบ

(๒) ในกรณีเป็นโครงการตามข้อ ๙(๒) ไม่ว่าจะมีการทำสัญญาแล้วหรือไม่ก็ตาม ให้ส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจเจ้าของโครงการนำเสนอคณะกรรมการพิจารณาเสนอความเห็น แล้วนำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

ข้อ ๑๖ ให้กรมการค้าต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ รับผิดชอบในงานเลขานุการ
ของคณะกรรมการการค้าแบบแลกเปลี่ยน

ข้อ ๑๗ โครงการการค้าแบบแลกเปลี่ยนที่ได้ดำเนินการอยู่ก่อนวันที่ระเบียบนี้มีผลใช้บังคับ
ให้ดำเนินการต่อไปได้เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับระเบียบนี้

ข้อ ๑๘ ให้นายกรัฐมนตรีรักษาการตามระเบียบนี้

ประกาศ ณ วันที่

พ.ศ.

นายกรัฐมนตรี

บันทึกคณะกรรมการตรวจสอบร่างกฎหมายและร่างอนุบัญญัติที่เสนอคณะรัฐมนตรี คณะที่ ๒
ประกอบร่างระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการค้าแบบแลกเปลี่ยน พ.ศ.

.....

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๓/๑๖๘๐๑ ลงวันที่ ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๘ ถึงคณะกรรมการตรวจสอบร่างกฎหมายและร่างอนุบัญญัติที่เสนอคณะรัฐมนตรี คณะที่ ๒ ความว่า คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๘ เห็นชอบในหลักการร่าง ประกาศคณะกรรมการการค้าแบบแลกเปลี่ยน (ร่างประกาศคณะกรรมการการค้าแบบแลกเปลี่ยน (Barter Trade) เรื่อง แนวทางการดำเนินการการค้าแบบแลกเปลี่ยน พ.ศ. ๒๕๕๘) ตามที่ประธาน คณะกรรมการการค้าแบบแลกเปลี่ยน เสนอ และให้ส่งคณะกรรมการตรวจสอบร่างกฎหมายและร่าง อนุบัญญัติที่เสนอคณะรัฐมนตรีตรวจพิจารณา โดยให้พิจารณาด้วยว่าจะดำเนินการในรูปแบบร่าง ประกาศคณะกรรมการฯ หรือร่างระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี จึงจะเหมาะสม แล้วดำเนินการ ต่อไปได้ และสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้เสนอร่างประกาศดังกล่าวให้คณะกรรมการตรวจสอบ ร่างกฎหมายและร่างอนุบัญญัติที่เสนอคณะรัฐมนตรี คณะที่ ๒ ตรวจพิจารณา

คณะกรรมการฯ ได้ตรวจพิจารณาร่างประกาศนี้ โดยมีผู้แทนกระทรวงพาณิชย์ (กรมการค้า ต่างประเทศ) ผู้แทนกระทรวงการคลัง (สำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ) และผู้แทนกระทรวง กลาโหม (กรมส่งกำลังบำรุง และสำนักงานปลัดบัญชาการกองทัพก) เข้าร่วมชี้แจงรายละเอียด สรุปผล การพิจารณาได้ดังนี้

๑. สาระสำคัญของร่างประกาศฯ ตามที่ประธานคณะกรรมการการค้าแบบแลกเปลี่ยน เสนอ

๑.๑ กำหนดลักษณะโครงการที่ให้ดำเนินการด้วยวิธีการค้าแบบแลกเปลี่ยน โดยจะต้อง เป็นโครงการของส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจที่มีการจัดซื้อหรือจัดจ้างซึ่งสินค้าหรือบริการจากต่างประเทศ ที่ได้รับอนุมัติจากผู้มีอำนาจแล้ว และมีการกำหนดโครงการไว้ในแผนยุทธศาสตร์ของส่วนราชการหรือ รัฐวิสาหกิจนั้นๆ

๑.๒ ให้คณะกรรมการการค้าแบบแลกเปลี่ยนพิจารณากำหนดมูลค่ารวมของสินค้าที่จะ จัดซื้อหรือจัดจ้าง และกำหนดกลุ่มรายการสินค้าที่จะใช้ในการแลกเปลี่ยนแต่ละโครงการ

๑.๓ ในกรณีที่ส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจเจ้าของโครงการไม่สามารถดำเนินการด้วยวิธี การค้าแบบแลกเปลี่ยนได้บางส่วนหรือทั้งหมด ให้ส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจเจ้าของโครงการเสนอ คณะกรรมการฯ พิจารณา

๒. ผลการตรวจพิจารณาของคณะกรรมการตรวจสอบร่างกฎหมายและร่างอนุบัญญัติ
ที่เสนอคณะรัฐมนตรี คณะที่ ๒

คณะกรรมการตรวจสอบร่างกฎหมายและร่างอนุบัญญัติที่เสนอคณะรัฐมนตรี คณะที่ ๒
ได้ตรวจพิจารณาร่างประกาศฯ เสร็จแล้ว สรุปผลการพิจารณาได้ดังนี้

๒.๑ ได้เปลี่ยนรูปแบบร่างประกาศคณะกรรมการฯ ตามร่างเดิม เป็น ร่างระเบียบ
สำนักนายกรัฐมนตรี โดยใช้ชื่อว่า “ร่างระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการค้าแบบแลกเปลี่ยน
พ.ศ. . . .” เนื่องจากร่างประกาศคณะกรรมการฯ มีสาระสำคัญเป็นการกำหนดลักษณะโครงการที่มี
การจัดซื้อหรือจัดจ้างสินค้าหรือบริการจากต่างประเทศ ซึ่งส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจจะต้องดำเนินการ
ด้วยวิธีการค้าแบบแลกเปลี่ยน แต่การออกเป็นประกาศคณะกรรมการฯ โดยไม่มีบทอาศัยอำนาจตาม
กฎหมาย เพื่อใช้บังคับกับส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจ ไม่สามารถกระทำได้ สมควรออกเป็นระเบียบ
สำนักนายกรัฐมนตรี โดยอาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๑ (๘) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหาร
ราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ ซึ่งกำหนดให้นายกรัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีเป็น
ผู้วางระเบียบปฏิบัติราชการ จะเหมาะสมกว่า

๒.๒ กำหนดวันใช้บังคับร่างระเบียบนี้ โดยให้มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันประกาศใน
ราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป (ร่างข้อ ๒)

๒.๓ ได้แก้ไขเพิ่มเติมคำนิยาม ดังนี้

๒.๓.๑ นิยามคำว่า “การค้าแบบแลกเปลี่ยน (Barter Trade)” แก้ไขเป็น
“การค้าแบบแลกเปลี่ยน” คำว่า “คณะกรรมการ” แก้ไขเป็น “คณะกรรมการการค้าแบบแลกเปลี่ยน
(Barter Trade)” และ คำว่า “สินค้า” แก้ไขเป็น “สินค้าหรือบริการ” โดยได้ปรับปรุงถ้อยคำ
ในความหมายของนิยามศัพท์ของคำว่า “การค้าแบบแลกเปลี่ยน” และคำว่า “สินค้า” เป็น “สินค้าหรือ
บริการ” เพื่อให้สอดคล้องกัน และได้กำหนดให้นิยาม คำว่า “สินค้าหรือบริการ” หมายความว่ารวมถึง
สิทธิประโยชน์อื่นใดอันอาจคำนวณเป็นเงินได้

๒.๓.๒ นิยามคำว่า “ส่วนราชการ” จากเดิมที่ให้หมายความถึง ส่วนราชการ
ตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ แก้ไขเป็น ส่วนราชการตามกฎหมายว่าด้วยการปรับปรุงกระทรวง
ทบวง กรม และหน่วยงานอื่นของรัฐที่อยู่ในกำกับของราชการฝ่ายบริหาร แต่ไม่รวมถึงองค์กรปกครอง
ส่วนท้องถิ่น ทั้งนี้ เพื่อให้มีความหมายครอบคลุมถึงหน่วยงานอื่นของรัฐที่มีใช้ส่วนราชการ เช่น
องค์การมหาชน สำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น เนื่องจากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
มาตรา ๒๔๔ บัญญัติให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความเป็นอิสระในการกำหนดนโยบาย การปกครอง
การบริหาร การบริหารงานบุคคล การเงินและการคลัง และมีอำนาจหน้าที่ของตนเองโดยเฉพาะ และ
มาตรา ๒๔๓ วรรคสอง บัญญัติให้การกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกระทำได้เท่าที่จำเป็นตามที่
กฎหมายบัญญัติ แต่ต้องเป็นไปเพื่อการคุ้มครองประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นหรือประโยชน์ของ
ประเทศเป็นส่วนรวม ทั้งนี้ จะกระทบถึงสาระสำคัญแห่งหลักการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของ
ประชาชนในท้องถิ่นหรือนอกเหนือจากที่กฎหมายบัญญัติไว้ มิได้ ดังนั้น จึงต้องกำหนดนิยามคำว่า

/“ส่วนราชการ” . . .

“ส่วนราชการ” โดยมีให้รวมถึง องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้สอดคล้องกับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ

๒.๓.๓ นิยามคำว่า “รัฐวิสาหกิจ” จากเดิมที่ให้หมายความถึงรัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ แก้ไขเป็น รัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ เว้นแต่รัฐวิสาหกิจซึ่งเป็นบริษัทมหาชนจำกัดที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เพื่อให้รัฐวิสาหกิจซึ่งเป็นบริษัทมหาชนจำกัดที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ซึ่งมีการบริหารกิจการเป็นอิสระไม่ต้องอยู่ภายใต้ระเบียบนี้

๒.๓.๔ นิยามคำว่า “โครงการ” จากเดิมที่ให้หมายความว่า โครงการของส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจ ที่มีการจัดซื้อหรือจัดจ้างซึ่งสินค้าหรือบริการจากต่างประเทศ แก้ไขเป็น โครงการของส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจ ที่ได้รับอนุมัติให้จัดซื้อหรือจัดจ้างสินค้าหรือบริการที่นำเข้าจากต่างประเทศ ทั้งนี้ เพื่อให้เหมาะสม และสอดคล้องกับการแก้ไขนิยาม คำว่า “สินค้า” เป็น “สินค้าหรือบริการ” (ร่างข้อ ๕)

๒.๔ กำหนดให้ยกเลิกคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี จำนวน ๒ ฉบับ ที่แต่งตั้งคณะกรรมการการค้าแบบแลกเปลี่ยน ได้แก่ คำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๒๕๖/๒๕๔๔ ลงวันที่ ๒๔ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๔๔ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการการค้าแบบแลกเปลี่ยน (Barter Trade) และคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๓๖๘/๒๕๔๔ ลงวันที่ ๒๓ กันยายน พ.ศ. ๒๕๔๔ เรื่อง แต่งตั้งรองประธานกรรมการในคณะกรรมการการค้าแบบแลกเปลี่ยน (Barter Trade) เพิ่มเติม และได้กำหนดให้มีคณะกรรมการการค้าแบบแลกเปลี่ยนขึ้นใหม่ โดยยังคงองค์ประกอบของคณะกรรมการ และอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการตามคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ทั้ง ๒ ฉบับ ไว้ มีการปรับปรุงองค์ประกอบของคณะกรรมการเฉพาะตำแหน่งประธานกรรมการ โดยให้นายกรัฐมนตรี หรือรองนายกรัฐมนตรี ที่นายกรัฐมนตรีมอบหมาย เป็น ประธานกรรมการ จากเดิมที่กำหนดไว้เพียงรองนายกรัฐมนตรีเท่านั้น ทั้งนี้ เพื่อให้มีการแต่งตั้งประธานกรรมการได้กว้างขวางยิ่งขึ้น และปรับปรุงอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการให้สอดคล้องกับการแก้ไขคำนิยาม “สินค้า” เป็น “สินค้าหรือบริการ” และหลักการของร่างประกาศฯ ที่กำหนดให้คณะกรรมการฯ พิจารณากำหนดมูลค่างรวมของสินค้าที่จะจัดซื้อหรือจัดจ้าง และกำหนดกลุ่มรายการสินค้าที่จะใช้ในการแลกเปลี่ยน รวมทั้ง ได้แก้ไขให้คณะกรรมการฯ มีอำนาจหน้าที่ในการปฏิบัติการอื่นใดให้เป็นไปตามระเบียบนี้ แทนการดำเนินการตามคำสั่งนายกรัฐมนตรี นอกจากนี้ ได้เพิ่มเติมข้อกำหนดเกี่ยวกับองค์ประชุมและการนับคะแนนเสียงในการประชุม เพื่อให้ร่างระเบียบฯ มีความครบถ้วน สมบูรณ์ (ร่างข้อ ๓ ร่างข้อ ๖ ร่างข้อ ๗ และร่างข้อ ๘)

๒.๕ แก้ไขเพิ่มเติมลักษณะโครงการที่ให้ดำเนินการด้วยวิธีการค้าแบบแลกเปลี่ยน ให้ชัดเจนยิ่งขึ้น จากเดิมที่กำหนดว่าจะต้องเป็นโครงการของส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจที่มีการจัดซื้อหรือจัดจ้างซึ่งสินค้าแบบแลกเปลี่ยนหรือบริการจากต่างประเทศ ที่ได้รับอนุมัติจากผู้มีอำนาจแล้ว และมีการกำหนดโครงการไว้ในแผนยุทธศาสตร์ของส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจนั้น ๆ เป็น กำหนดให้โครงการที่จะดำเนินการด้วยวิธีการค้าแบบแลกเปลี่ยน โดยเป็นโครงการที่ส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจได้กำหนด

ไว้ในแผนปฏิบัติราชการหรือแผนปฏิบัติงานในรอบปีงบประมาณ ซึ่งคณะกรรมการฯ พิจารณาแล้ว เห็นสมควรให้ดำเนินการด้วยวิธีการค้าแบบแลกเปลี่ยน และโครงการที่ยังมิได้กำหนดไว้ในแผนปฏิบัติ ราชการหรือแผนปฏิบัติงานในรอบปีงบประมาณของส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจใด แต่คณะรัฐมนตรีได้ อนุมัติหรือมีมติให้ดำเนินการด้วยวิธีการค้าแบบแลกเปลี่ยน (ร่างข้อ ๙ และร่างข้อ ๑๒)

๒.๖ กำหนดขั้นตอนและวิธีการดำเนินการโครงการให้ชัดเจนยิ่งขึ้น ดังนี้

๒.๖.๑ โครงการที่ส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจได้กำหนดไว้ในแผนปฏิบัติราชการ หรือแผนปฏิบัติงานในรอบปีงบประมาณที่ได้รับอนุมัติแล้วซึ่งมีมูลค่ารวมของสินค้าหรือบริการที่จะจัดซื้อ หรือจัดจ้างตามที่คณะกรรมการกำหนด ให้ส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจนำเสนอต่อคณะกรรมการเพื่อ พิจารณากำหนดกลุ่มสินค้าหรือบริการและมูลค่าของสินค้าหรือบริการที่จะต้องดำเนินการด้วยวิธีการค้า แบบแลกเปลี่ยน รวมทั้งเงื่อนไขตามที่คณะกรรมการเห็นสมควร แล้วแจ้งเป็นหนังสือให้ส่วนราชการหรือ รัฐวิสาหกิจเจ้าของโครงการรับไปดำเนินการประกาศเชิญชวนให้เสนอราคาหรือเสนองานในการจัดซื้อหรือ จัดจ้างซึ่งสินค้าหรือบริการของส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจสำหรับโครงการนั้น ๆ ตามมูลค่าและรายการ สินค้าหรือบริการที่คณะกรรมการกำหนด และให้ผู้เสนอราคาหรือผู้เสนองานที่ได้รับการคัดเลือกเข้าทำ สัญญาการค้าแบบแลกเปลี่ยน แล้วดำเนินการจัดซื้อหรือจัดจ้างตามระเบียบนี้ต่อไป (ร่างข้อ ๑๐ ร่างข้อ ๑๑ ร่างข้อ ๑๓ และร่างข้อ ๑๔)

๒.๖.๒ โครงการที่ยังมิได้กำหนดไว้ในแผนปฏิบัติราชการหรือแผนปฏิบัติงาน ในรอบปีงบประมาณของส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจใด แยกออกเป็น

(๑) กรณีคณะกรรมการเห็นว่าสินค้าหรือบริการใดสมควรดำเนินการ ด้วยวิธีการค้าแบบแลกเปลี่ยน ให้กำหนดกลุ่มสินค้าหรือบริการและมูลค่าของสินค้าหรือบริการที่ต้อง ดำเนินการด้วยวิธีการค้าแบบแลกเปลี่ยน รวมทั้งเงื่อนไขตามที่คณะกรรมการเห็นสมควร แล้วแจ้งเป็น หนังสือไปยังส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจที่เกี่ยวข้อง เพื่อจัดทำโครงการเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณา อนุมัติ และให้ส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจเจ้าของโครงการรับไปดำเนินการประกาศเชิญชวนให้เสนอ ราคาหรือเสนองานในการจัดซื้อหรือจัดจ้างซึ่งสินค้าหรือบริการของส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจสำหรับ โครงการนั้น ๆ ตามมูลค่าและรายการสินค้าหรือบริการที่คณะกรรมการกำหนด และให้ผู้เสนอราคาหรือ ผู้เสนองานที่ได้รับการคัดเลือกเข้าทำสัญญาการค้าแบบแลกเปลี่ยน แล้วดำเนินการจัดซื้อหรือจัดจ้าง ตามระเบียบนี้ต่อไป

(๒) กรณีคณะรัฐมนตรีมีมติให้จัดซื้อหรือจัดจ้างสินค้าหรือบริการจาก ต่างประเทศด้วยวิธีการค้าแบบแลกเปลี่ยน ให้ส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจที่เกี่ยวข้องจัดทำโครงการเสนอ คณะกรรมการเพื่อพิจารณากำหนดกลุ่มสินค้าหรือบริการและมูลค่าของสินค้าหรือบริการที่ต้องดำเนินการ ด้วยวิธีการค้าแบบแลกเปลี่ยน รวมทั้งเงื่อนไขตามที่คณะกรรมการเห็นสมควร และให้ส่วนราชการหรือ รัฐวิสาหกิจเจ้าของโครงการนำเสนอโครงการ พร้อมทั้งความเห็นของคณะกรรมการ เสนอคณะรัฐมนตรี เพื่อพิจารณาอนุมัติ แล้วดำเนินการประกาศเชิญชวนให้เสนอราคาหรือเสนองานในการจัดซื้อหรือ จัดจ้างซึ่งสินค้าหรือบริการของส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจสำหรับโครงการนั้น ๆ ตามมูลค่าและรายการ

สินค้าหรือบริการที่คณะกรรมการกำหนด และให้ผู้เสนอราคาหรือผู้เสนองานที่ได้รับการคัดเลือกเข้าทำ สัญญาการค้าแบบแลกเปลี่ยน แล้วดำเนินการจัดซื้อหรือจัดจ้างตามระเบียบนี้ต่อไป

(ร่างข้อ ๑๒ ร่างข้อ ๑๓ และร่างข้อ ๑๔)

๒.๗ แก้ไขเพิ่มเติมข้อกำหนดกรณีที่ส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจเจ้าของโครงการ ไม่สามารถดำเนินการด้วยวิธีการค้าแบบแลกเปลี่ยนได้บางส่วนหรือทั้งหมด โดยแยกเป็น ๒ กรณี ได้แก่

(๑) กรณีเป็นโครงการที่ส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจได้กำหนดไว้ในแผนปฏิบัติ ราชการหรือแผนปฏิบัติงานในรอบปีงบประมาณ ไม่ว่าจะมีการทำสัญญาแล้วหรือไม่ก็ตาม ให้ส่วนราชการ หรือรัฐวิสาหกิจเจ้าของโครงการนำเสนอคณะกรรมการเพื่อพิจารณา และให้ส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจ ดำเนินการตามความเห็นของคณะกรรมการ แล้วนำเสนอคณะรัฐมนตรีทราบ

(๒) กรณีเป็นโครงการที่ยังมิได้กำหนดไว้ในแผนปฏิบัติราชการหรือแผนปฏิบัติงาน ในรอบปีงบประมาณของส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจใด ไม่ว่าจะมีการทำสัญญาแล้วหรือไม่ก็ตาม ให้ ส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจเจ้าของโครงการนำเสนอคณะกรรมการพิจารณาเสนอความเห็น แล้วนำเสนอ คณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

จากเดิมที่กำหนดไว้เพียงให้ส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจเจ้าของโครงการเสนอคณะกรรมการฯ พิจารณา ทั้งนี้ เพื่อให้ถูกต้อง เหมาะสมกับการใช้อำนาจของคณะกรรมการ และคณะรัฐมนตรีตามกฎหมายว่าด้วย ระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ร่างข้อ ๑๕)

๒.๘ แก้ไขชื่อหน่วยงานที่รับผิดชอบในงานเลขานุการของคณะกรรมการฯ จากเดิม ที่กำหนดให้สำนักส่งเสริมการค้าชายแดนและมาตรการพิเศษทางการค้า กรมการค้าต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ เป็น สำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการฯ แก้ไขเป็น ให้กรมการค้าต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ รับผิดชอบในงานเลขานุการของคณะกรรมการฯ เพื่อให้เหมาะสมและถูกต้องตาม ข้อเท็จจริง ซึ่งเป็นไปตามข้อเสนอของผู้แทนกระทรวงพาณิชย์ (กรมการค้าต่างประเทศ) (ร่างข้อ ๑๖)

๒.๙ ปรับปรุงบทเฉพาะกาล จากเดิมที่กำหนดให้การดำเนินการค้าแบบแลกเปลี่ยนที่ได้รับ ความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีหรือผู้มีอำนาจอนุมัติหรือมีการลงนามหรือสัญญาก่อนวันที่ประกาศนี้ ใช้บังคับ ให้ดำเนินการต่อไปตามระเบียบ ประกาศ ข้อบังคับ มติคณะรัฐมนตรีหรือคำสั่งที่ใช้บังคับอยู่เดิม จนกว่าจะเสร็จสิ้น เป็น โครงการการค้าแบบแลกเปลี่ยนที่ได้ดำเนินการอยู่ก่อนวันที่ระเบียบนี้มีผล ใช้บังคับ ให้ดำเนินการต่อไปได้เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับระเบียบนี้ ทั้งนี้ เพื่อให้เป็นไปตามแบบการร่าง กฎหมายและไม่ขัดหรือแย้งกับระเบียบนี้ (ร่างข้อ ๑๗)

นอกจากนี้ ได้แก้ไขปรับปรุงถ้อยคำให้เหมาะสมและชัดเจนยิ่งขึ้น (ตามแบบการร่างกฎหมาย)

คณะกรรมการตรวจสอบร่างกฎหมายและร่าง

อนุบัญญัติที่เสนอคณะรัฐมนตรี คณะที่ ๒

เมษายน ๒๕๕๙